

Algemeen Dagblad

HOOFDREDACTEUR A. I. ABRAM

E-180 HQ
VIDEOTAPE
10 VOOR 59
Zie pag: 6 7

Los exemplaar f 1,35
Adressen en telefoonnummers: zie pag. 4

Ned. Ant. A. f 4,50
België Bfr. 35
Can. Ell. Pts. 200
Canada \$ 3,95

Denemarken Dkr. 12,50
Duitsland DM 3,-
Engeland £ 1,10
Frankrijk Ffr. 9,50

Griekenland Drs. 350
Hongarije Forint 145
Indonesië Rp 4600
Italië Lire 2200

Luxemburg Fr. 35
Madeira Esc. 250
Marokko D. 19,50
Noorwegen Nkr. 14

Oostenrijk Sch. 21
Portugal Esc. 250
Sovjetunie, Sur 3,-
Spartje Pts. 190

Tsjechoslowakije K. CS. 45
Tunesië M 2.100
Turkije TL 11.000
VS \$ 3,-

Zweden Skr. 13,-
Zwitserland Sfr. 2,70

46e jaargang no. 205
vrijdag 27 december 1991

LOF VOOR GORBATSJOV

Sovjetunie ter ziele; republieken alom erkend

MOSKOU (Reuter, AP) — Met respect en bewondering hebben staatshoofden en regeringsleiders de afgetreden Sovjet-president Michail Gorbatsjov uitgeluid.

De zestigjarige Gorbatsjov, die op Eerste Kerstdag ontslag nam, werd uitvoerig geprezen voor zijn belangrijke bijdrage aan de beëindiging van de Koude Oorlog en de terugkeer van vrijheid en democratie in Oost-Europa.

„Zijn nalatenschap staat ervoor garant dat hij een eervolle plaats krijgt in de wereldgeschiedenis”, aldus de Amerikaanse president, Bush.

Diens voorganger Reagan, die de Sovjetunie ooit bestempelde als 'het rijk van het kwaad' zei: „Gorbatsjov zal voor eeuwig voortleven in de geschiedenis.”

De Nederlandse regering loofde Gorbatsjovs 'gewaagde politiek van glasnost en perestrojka die een onherroepelijk breken met 's lands communistische verleden mogelijk maakten’.

Namens het Duitse volk sprak bondskanselier Kohl zijn dank uit voor Gorbatsjovs rol bij de Duitse hereniging. „Zonder Michail Gorbatsjov was het einde van het conflict tussen Oost en West en het ongekende succes van de laatste jaren bij de ontwapening en wapenbeheersing niet mogelijk geweest.”

Alleen China veroordeelde de afgetreden president. Volgens de machthebbers in Peking hebben zijn hervormingen — 'verraad aan het socialisme' — slechts geleid tot (economische) chaos en etnisch geweld.

Vlag

Onmiddellijk na het aftreden van Gorbatsjov werd in het Kremlin de rode Sovjetvlag met de hamer en de sikkel gestreken. Na 69 jaar communistisch bewind wapperde de Russische driekleur boven het machtscentrum van waaruit Lenin en zijn opvolgers de Sovjetunie met strenge hand hadden bestuurd.

Een groeiend aantal landen, waaronder die van de EG, heeft intussen besloten tot diplomatieke erkenning van de Russische Federatie. Die nam enkele weken geleden met Wit-Rusland en de Oekraïne het initiatief tot oprichting van het Gemeenbest van Onafhankelijke Staten dat de Sovjetunie vervangt.

De VS erkende zes republieken: Rusland, de Oekraïne, Armenië, Wit-Rusland, Kazach-

• Jeltsin
...hervormingen...

stan en Kirgizië. President Bush prees de 'moedige' Boris Jeltsin, president van Rusland. „Ik kijk uit naar nauwe samenwerking met president Jeltsin ter ondersteuning van diens pogingen democratische en economische hervormingen in Rusland op gang te brengen”, aldus Bush.

Wassen beeld van Gorbatsjov gestolen

Van een onzer
verslaggevers

AMSTERDAM — Nog geen 24 uur nadat Sovjet-leider Gorbatsjov in Moskou had besloten zijn functie neer te leggen, werd gistermiddag zijn wasen beeld gestolen uit Madame Tussaud in Amsterdam.

Volgens H. Francken van het museum werd de diefstal vroeg in de middag ontdekt. „Om elf uur was het er nog en om één uur zagen we dat het weg was.” Op de vraag hoe iemand met een manshoog beeld ongenzien uit het museum aan de Dam kan verdwijnen, zegt hij: „Dat weten we niet, maar we vermoeden via een van de nooduitgangen.” De verdwijning van het beeld is volgens hem geen trucc van het museum om aandacht te trekken. „Het is in elk geval geen publiciteits stunt van ons, maar misschien wel van de dader(s).”

Op pagina 3:
Nog geen spoor van dieven

Fotografie na bloedstollende actie bekeurd

Van een onzer
verslaggevers

ROTTERDAM — Een 26-jarige Rotterdamse is op Eerste Kerstdag door de politie van de boog van de Van Brienenoordbrug gehaald. De vrouw was bij het invallen van de avond op het middengedeelte van de boog van de oostelijke brug geklommen om 'foto's van Rotterdam bij schemering te maken’.

Tijdens de reddingsoperatie sloot de politie, die aanvankelijk dacht dat de vrouw zelfmoord wilde plegen, een rijstrook voor alle verkeer af. Eenmaal op de begane grond kreeg de avontuurlijke fotografe een stevige uitbrander plus een proces-verbaal.

Advertentie

A.A. accountantskantoor
zoekt ter overname
administratiekantoor
in de regio Rotterdam.
Brieven onder nummer
0426 van dit blad.

Begemann ziet af van bod op Grasso

Weg open voor GEA om
branchegenoot in te lijven

Van een onzer verslaggevers

DEN BOSCH — De Begemann Groep heeft gisteren besloten af te zien van een bod op de aandelen van Grasso (koeltechniek). Niets staat de Duitse branchegenoot GEA meer in de weg om het Bosche bedrijf in te lijven.

De strijd om Grasso heeft hiermee een verrassende ontknoping gekregen. Bestuursvoorzitter J.A.J. van den Nieuwenhuyzen van Begemann maakte maandag nog duidelijk dat zijn onderneming zou blijven pogen Grasso over te nemen. Volgens hem is de afloop echter 'voor alle partijen bevredigend’.

Als belangrijkste reden voor het begraven van de strijd bij wees Van den Nieuwenhuyzen op een gesprek tussen afgevaardigden van GEA en de ondernemingsraad van Grasso.

„Daarin zijn beide partijen tot een akkoord gekomen over de voorwaarden voor een samenwerking. Wij doen niet aan onvriendelijk overnemingen en daarom was de uitslag van dat gesprek voor ons van belang.”

Op pagina 27:
Verkoop levert miljoen winst op

• Van den
Nieuwenhuyzen
...gesprek...

Advertentie
TELEKODER
Computers
• ATARI 80386 SX II-20Mhz
1Mb geheugen
40 Mb / 3.5
VGA monitor kleur
Dos 5.0 / 3.11
Windows 3.0
Akteprijs 2.999,-
incl. B.T.W.
Rotterdam, Hoogstraat 26a
Tel. 010 - 411 13 25
Ook geweldig in Bergen op Zoom en Breda.

MEER IN HET AD OVER HET EINDE VAN DE SOVJETUNIE:

OP PAGINA 3:

- Commentaar
- Gorbatsjov vol zorg weg

OP PAGINA 9:

- Euforie en twijfels
- Burgers onverschillig
- Gorbatsjov: veel aanbiedingen
- KGB'ers houden baan
- Gorbatsjov veranderde de wereld
- Sovjetunie telde acht leiders

De ontmanteling van de Sovjet-macht in een foto samengesteld van het Kremlin halen een bord weg met de tekst: „Presidium van de Opperste Sovjet van de Sovjetunie.” Dat gebeurde enkele uren nadat de rode vlag met hamer en sikkel was gestreken op het Kremlin.
FOTO REUTER

Ondergedoken Vietnamezen willen garanties

Van een onzer verslaggevers

BREDA — De in kerken ondergedoken Vietnamezen zijn bereid terug te keren naar het asielzoekerscentrum, als Justitie een aantal garanties verstrekt.

Dat zegt J. van Tilburg, directeur van de kerkelijke organisatie INLIA. Hij reageert op de waarschuwing van H. Nawijn, hoofd vreemdelingenzaken, dat het geduld van justitie oprakt. In kerken in Rotterdam, Groningen, Oostervelde, Vries, Peize en Roden verblijven in totaal 24 Vietnamezen.

Van Tilburg: „Justitie moet schriftelijk garanderen dat het verblijf in de kerk niet wordt bestraft met opname in een gesloten inrichting.”

De andere voorwaarden houden verband met het gesprek dat daags voor Kerstmis is gevoerd tussen justitie en het actiecomité Vietnameze Vluchtelingen. Justitie zegde toe een ademspauze in te lassen. Tot 1 januari zullen geen Vietnamezen die verblijven in asielzoekerscentra ons land worden uitgezet. Als reden geldt de zwakke gezondheid van een groot aantal van

hen na een hongerstaking van bijna vier weken.

Op pagina 5:
INLIA wil ook ademspauze voor Vietnamezen in kerkasiel

Begraffenis zwaarste man enorme krachttoer

HEMPSTEAD (Reuter) — De zwaarste man van de wereld, de 46-jarige Walter Hudson uit Hempstead, is overleden. Hij woog nog 'slechts' 506 kilogram. In 1987 werd Hudson uitgeroepen tot zwaarste man ter wereld; hij woog toen 540 kilo.

Voor de dode Amerikaan uit zijn huis kon worden gedragen, moest een muur worden verwijderd. Tien mannen en een lift waren nodig om Hudson in de kleine vrachtwagen te krijgen die hem naar de rouwkamer bracht.

Hudson was de laatste achttien jaar niet uit zijn kamer gekomen. Hij was te groot om door de deur te kunnen. Hudson leefde samen met een nicht en via de telefoon leidde hij een bedrijfje dat kleding voor vrouwen met grote maten maakte.

Advertentie
**Nog 4 dagen
Kerst-show
bij DE STAM
WONEN**
ROTTERDAM
MARINIERSWEG 1-55

Advertentie
HET WEER
5°C-6°C
7°C-8°C
Vandaag: Enkele opklaringen met in het noordoosten nu en dan een buite. Meest matige wind uit het noordwesten.
De komende dagen: Zaterdag bewolkt met wat regen. Daarna rustig weer met af en toe zon. Vooral in het zuiden kans op mist.
Weeroverzicht op pagina 4

Europese weerkart op pagina 20

Advertentie
2 WEKEN GRATIS
NEEM NU 'N ABONNEMENT.
JA
Ik wil een abonnement en betaal per
☐ maand, automatisch f 27,15
☐ maand, per acceptgiro f 27,65
☐ kwartaal, automatisch f 77,50
☐ kwartaal, per acceptgiro f 78,50
Ik ontvang het AD eerst twee weken gratis.
Naam: _____ D000
Adres: _____
Postcode: _____ Plaats: _____
Tel.: 0 _____ (o.a. voor bezorgcontrole)
Zend de bon in open envelop
zonder postzegel naar AD,
Afd. Abonnementen, Antwoord-
nummer 1614, 3000 VB Rotterdam 8 710114 002006
Algemeen Dagblad. De krant van nu.

ONTHULLEND

Weekend
NIEUW
DE GEHEIMEN
VAN UW EIGEN
HUWELIJK
SCHAKEL VOOR DE FEESTDAGEN
VROUW VAN
HANS KAZAN
ONTDEKT
KNOBBELTJE IN
HAAR HALS
NU AL TWEEDE BABY VOOR
RUUD GULLIT EN ZIJN CHRISTINA
IN WEEKE STEMMING DRAGEN VROUWEN ZWART?
FEESTELIJK FLIRTEND VERDOETIETIG VROLIJK
'MIJN PAPPAS BEROEMD'
DE GESCHIEDENIS
VAN ED EN INGRID NIJPELS
VRIENDEN ZEGGEN: HUN HUWELIJK IS OVER
LEES JE WEEKEND, WEET JE ALLES.

50%-30% Bij IKEA krijg je 40%
procentjes als presentjes.
Deze actie geldt t/m 11 januari 1992.
Onze drie woonwarenhuizen zijn vandaag,
27 december, tot 21.00 uur open.
AMSTERDAM • SIEDRECHT • DUIVEN/ARNHEM

OPRUIMING
KORTINGEN VAN 15 TOT 60%
In de eindejaars-opruiming van Plaisier vindt u de
mooiste meubels voor zeer aantrekkelijke prijzen. Op al
onze showroommodellen geven wij hoge kortingen.
Kom dus snel kijken, want er staat heel wat meubel-
moois bij.
plaisier
RIDDERKERK
legendarisch hoek geerlaan
telefoon 01804 - 23500
vrijdag koopavond maandag gesloten

UW VOORDEEL
Suede moliere met snielsluiting
in zwart en bruin. Maten 35 - 46
Normal 64,95
Bristolprijs 55,-
Geldig t/m 28 dec.
39,-
BRISTOL
Rotterdam: Binnenwegplein 20
Rotterdam: op het ZUIDER-TERRAS
Vlaardingen: Hoogste 219 Gorinchem: Arkelstr. 21
nu 55 filialen in het hele land

contactlenzen
zonder hoge aanschaffkosten!
kies dan voor het
LSB
veilig • gemakkelijk • voordelig
vanaf 15 gulden per maand
iedere nieuwe contactlens kost u dan slechts 15 gulden
city lens | lenspoint
Churchillplein 182 / westblok | Zuidplein hoog 816
(010) 413 14 00 | (010) 481 93 93

MOOI land, vriendelijke mensen." Valentina Gutova (47) en Galina Momrovskaja (47) uit Vologda kwamen naar Nederland met drie koffers vol Russisch kant en deden goede zaken. Het voortvarende duo bracht tussen de drukke bedrijven door een bezoek aan Rouveen en kreeg daar tekst en uitleg over Staphorster kleding en ook hoe gelovigen daar de bijbel naar de kerk horen te dragen.

VANDAAG op Pagina 2: Gemotiveerd op pad met kant.

HET vale zonlicht dat door het kamerraam naar binnen schijnt, doet de gouden tanden in het gebit van Valentina Gutova glinsteren als heldere kristallen. De mond van de robuuste bewoonster uit Vologda, een stad 500 kilometer ten noorden van Moskou, is zojuist van verbazing opengevallen. In het onder Staphorst vallende dorpje Rouveen staat zij samen met Galina Momrovskaja naast de tafel in de huiskamer van de familie Van Dijk en bekijkt met stijgende bewondering wat de vrouw des huizes daarop aan het uitstellen is. „Prekrasni, prekrasni“, mompelen de Russinnen. „Prachtig, prachtig.“

Op deze kille, maar heldere decemberochtend is het Overijsselse dorp, waar veel bewoners nog volgens strenge leefregels en tradities hun jaren slijten, de ontmoetingsplaats van vrouwen die elkaars taal niet spreken. Maar die wel een gezamenlijke passie delen: kantklossen. Galina en Valentina maken deel uit van een kleine delegatie Russen die een weekje te gast is in partnerstad Zwolle. Hun doel is om Nederland kennis te laten maken met het beroemde kant uit de ateliers van Sneezinka (Sneeuwvlok), de kantklosorganisatie uit Vologda. In twee zaaltjes van het Provinciaal Overijssels Museum hangen de vele pronkstukken te kijk.

Eerste bezoek

Voor Galina en Valentina is dit het eerste bezoek aan Nederland en natuurlijk gaat de interesse ook uit naar kant uit ons land. En wat ligt dan meer voor de hand dan een ritje richting Rouveen. Het kantklossen is hier een ambacht in opkomst en misschien dat de Russinnen nog een paar ideeetjes kunnen opdoen voor hun eigen atelier. Hillegje van Dijk (47), in Staphorst klederdracht gestoken, heeft de koffie bruin en is zenuwachtig. „Ik heb nog nooit een Rus in levende lijve ontmoet“, zegt zij op wat benepen toon. Een paar jaar geleden leerden de kinderen uit Rouveen nog op school dat Russen onze vijanden zijn. Nu krijgt zij er een paar op visite! „In ons gezin hebben we het er kort geleden nog over gehad. Een jongeman uit ons dorp zou een bezoek brengen aan Rusland en we vroegen ons toen nog af of dat wel zo wijs was. Eerlijk gezegd vonden wij van niet.“ Nu echter verkeert zij zelf in de rol van gastvrouw. Hillegje heeft zich voorgenoemen te doen als of deze samenkomst de gewoonte zaak van de wereld is. Laat de Russen maar komen.

door HERMAN VAN AMSTERDAM

Het ijs is snel gebroken. Als het eerste kopje koffie is ingeschonken en de Rouveense uit een grote toogkast een fraaie houten doos met kantpatronen haalt, is het prompt gedaan met het ongemakkelijke geschuif op de deeglijke driezietsbank. Galina en Valentina laten de koffie koud worden en spitsen oren en ogen. Hun naar Rouveen meegekomen gelegenheidstolk is Irina, een voormalige (Hollandse) danseres die met een Rus is getrouwd en in dat huwelijk een behoorlijk woordje Russisch heeft leren spreken. Bij sommige uitdrukkingen moet ze er nog wel even haar woordenboekje op naslaan maar de gasten uit Vologda knikken steeds instemmend, dus blijkbaar slaat zij geen wartaal uit.

Oorijzer

Mutsenmaakster Hillegje heeft spoedig alle schroom overboord gezet en maakt van de gelegenheid gebruik om de Russinnen in te wijden in de 'geheimen van de Staphorster klederdracht'. Ze begint met het showen van het oorijzer, een uit zilver en goud vervaardigd hoofddeksel, waarop een kanten muts past. Het aanbrengen van de bijpassende strik laat zij, volgens goed gebruik, altijd over aan haar man, vertelt zij. Galina en Valentina vergapen zich aan die kostbare familietukken en raken nog meer onder de indruk als Hillegje met het volgende klapstuk komt aanzetten: een draagblijbel. Het dikke kerkboek is van zilveren slotjes voorzien en tussen de pagina's liggen naast tekstprentjes diverse stukjes pauwever. Dat is gedaan om het papiergedeelte tussen de kaften extra volume te geven waardoor er wat meer spanning komt te staan op de slotjes. Die blijven dan beter op de plaats. Aan de bijbel zelf zijn enkele koorden bevestigd, zodat het boek (hangend) gedragen kan worden. Hillegje laat zien hoe, op weg naar de kerk, Gods Woord mee gaat. „De bijbel hangt rechts langs het lichaam en de rug van het boek dient tijdens het lopen naar achteren te zijn gekeerd.“ Als Rouveners de gang naar de kerk maken letten ze op of geloofsgenoten de zware bijbel wel volgens de regels met zich mee torsen.

Galina en Valentina zijn onder de indruk. De huishouding is echter nog niet ten einde. Hillegje haalt een nieuwe doos tevoorschijn en spreidt de inhoud uit op de huiskamertafel. Er zit 'doopgoed' voor pasgeborenen in. Een jasje met kant, een muts afgezet met kant, alles in Staphorster

Twée Russinnen op zakenreis

• Twée Russinnen in Rouveen: 'Prekrasni, prekrasni'. FOTO TON DEN HAAN

stijl. De Russinnen betasten de fijne stof en Hillegje praat handoverduidelijk over de tradities in haar dorp. Irina, de gelegenheidstolk, kan nog maar flarden vertalen van wat de Rouveense te vertellen heeft.

Demonstraties

Galina kijkt op het horige. Zo laat af? Ze moeten hoogmoedig terug naar het museum. De arbeid roept. Haar taak is om dagelijks enkele demonstraties kantklossen te geven. Op haar werkstandaard in de tentoonstellingszaal ligt in de vorm van een supergrote croquet het kantklossussen. Daar bungelen wat klossen met garen aan. Galina laat die werktuigen soepel door de vingers glijden. De over elkaar schuivende draden vormen een patroon van kant. Thuis in Vologda kan zij temidden van col-

lega's rustig haar werk doen. In Zwolle breekt het klemme zwet haar telkens uit. Vele honderden belangstellende kantklossers - vrouwen en mannen - zijn van heinde en ver gekomen om deze creatieve Russin aan het werk te zien. Zij staan 'steeds in drommen om haar heen en buigen zich zover over het kussen dat Galina nog nauwelijks zicht heeft op haar eigen handwerk. Vooral de dames kwetteren er onderling lustig op los, leveren vragen waarop geen antwoord komt; want de Russin spreekt slechts de eigen taal. Af en toe ontvlucht Galina even haar werkplek om op straat wat frisse lucht te happen. De rode vlekken

in de hals wijzen er op dat de Hollandse oprindigheid haar te veel is geworden.

Joeri Prokhorov houdt ondertussen de bezoekers van de tentoonstelling in de gaten. Als voorlichter van de stad Vologda begeleidt hij de twee dames en moet er onder meer op toezien dat de museumstukken niet worden gefotografeerd of gefilmd. Hij zegt: „In het ontwerpen van de patronen is er erg veel tijd gaan zitten. We willen natuurlijk voorkomen dat anderen, zonder daar copyright voor te betalen, die patronen gaan namaken.“ Die 'spionage' vindt desondanks op grote schaal plaats. Het toestel uit de handtas, klik en net doen of de neus bloedt. Er moet zelfs een suppoost aan de pas komen om een jongeman te verwijderen die uit zijn sporttas een videocamera heeft opgepikt en schamteloos de

ronde doet langs het tentoongestelde kant. Galina en Valentina zijn twee reis-Russinnen. Waar een tentoonstelling is van kant uit Sneezinka, zijn zij ook. Zo hebben zij al heel wat van de wereld gezien. Frankrijk, Amerika, Griekenland, Japan, Duitsland en recent nog Mozambique. En nu dan Nederland, een bestemming die erg voor de hand lag. Vologda en Zwolle zijn sedert een paar jaar dikke maatjes, houden er vriendschappelijke betrekkingen op na. Bewoners van beide steden bezoeken elkaar en kijken dan tevens wat er op zakelijk gebied te verhapstukken valt.

Valentina en Galina reizen niet naar Nederland om daar slechts braaf in een museum wat kunstjes met kantklossen te vertonen en kleurenfolders uit te delen over hun mooie woonplaats Vologda. Die activiteiten waren

bijzaak. Ze kwamen vooral voor zaken. Sedert in de voormalige Sovjetunie sprake is van een vrije markteconomie is het vak van vertegenwoordiger sterk in opkomst en de twee vriendinnen maken deel uit van die snel oprukkende verkoopbrigade. Deze voortvarende Russinnen kun je om een boodschap sturen. De prijzen die zij vorig jaar op een expositie in Duitsland voor kant uit Vologda vroegen, lagen in Nederland al beduidend hoger. „We leren snel“, zegt Galina.

Naar Nederland sjouwen zij drie koffers mee, barstensvol kant. In twee zaden de tentoonstellingspullen en in de andere kant om te verpatsen. Wat zij daarnaast nog aan eigen kleding en reisbenodigdheden meenamen was te verwaarlozen, kon in een handtasje. Toiletspullen plus een extra trui en rok buiten het stelletje dat zij al droegen en daar hield het zo'n beetje mee op. Van hun eigen organisatie in Vologda kregen ze wat zakgeld mee voor het verblijf in Nederland, de stad Zwolle kwam met een bedrag over de brug en voor de rest moeten zij zich maar zien te redden.

Het voor de verkoop meegenomen kant uit Vologda vloog als zoete broedjes over de toonbank. De koffer was spoedig leeg. Maar wat doe je met al dat Hollandse geld? Een gedeelte meenemen naar Rusland maar daarnaast: kopen, kopen en nog eens kopen.

Om te beginnen hadden ze zich voorgenoemen om van die harde gulden onder meer een fax aan te schaffen voor het eigen atelier in Vologda. Maar wat voor type wilden ze eigenlijk? Daar hadden zij werkelijk geen flauw idee van. Valentina: „We dachten dat er maar één soort fax bestond.“ Een naaimachine waar alleen maar knoopsgaten mee te maken zijn, stond ook op het verlanglijstje. Valentina en Galina hadden zich nog zo voorgenomen om tijdens de week in Nederland het nodige van ons land te bekijken. Immers, de kans is groot dat zij er nooit weer komen. De meeste vrije uurtjes gaan echter op aan het winkelen. Zaak in, zaak uit. Ze slaan een partijtje schoenen in, stapels panty's, een flinke hoeveelheid spijkerbroeken, overhemden, een paar jassen en nog wat aanverwante kleding. Daarnaast steken ze hun geld in muziekbandjes (heavy metal) en souvenirs. Naar het vliegveld zullen zij ten slotte drie volle koffers mee. Echt, ze hebben het hier prima naar de zin gehad. Geen kwaad woord over Holland. „Mooi land, vriendelijke mensen“, laat Valentina weten en licht haar gouden tanden nog eens bloot.

MENSEN

• BISCHOP BACKIS

Vertrek van Backis betreurd, maar een zegen voor Vilnius

PAUS Johannes Paulus II heeft mgr. Audrys Juozas Backis, sinds 1988 pauselijk pro-nuntius (diplomaat) in Nederland, benoemd tot bisschop van de Litouwse hoofdstad Vilnius. Hij vertrekt half februari naar Vilnius. Litouwse kringen in Rome hebben verrast gereageerd op de benoeming van Backis, die eerder onder-secretaris van het Vaticaanse 'ministerie van buitenlandse zaken' was. Nog niet eerder sinds de omwentelingen in Oost-Europa en de voormalige Sovjetunie is zo'n hoge Vaticaanse functionaris in deze regio tot bisschop benoemd.

Backis ondertekende in september in Vilnius de overeenkomst waarin Litouwen en het Vaticaan het herstel van de diplomatieke betrekkingen regelden. Enkele dagen later werden dergelijke overeenkomsten gesloten met de andere Baltische staten. Tachtig procent van de Litouwers behoort tot de RK Kerk. Hun president Landsbergis heeft de paus uitgenodigd de jonge staat snel te bezoeken.

• KARDINAAL SIMONIS

Backis (54) komt uit Litouwen, maar heeft er niet lang gewoond. Als zoon van een diplomaat groeide hij op in Parijs. Backis studeerde theologie aan het Litouwse St. Casimircollege van de Gregoriana-universiteit in Rome en werd in 1961 tot priester gewijd. In augustus 1988 volgde hij mgr. Edward Cassidy op als diplomaat vertegenwoordiger van het Vaticaan in Nederland. Hij trad in die hoedanigheid zelden in de openbaarheid. Enkele maanden na zijn benoeming wilde hij slechts kwijt dat ook in de Nederlandse kerkprovincie het belang van evangelisatie wel eens vergeeten wordt.

Het hoofd van de Nederlandse kerkprovincie, kardinaal dr. A.J. Simonis vindt de benoeming van Backis 'een grote zegen voor Vilnius en Litouwen, maar een groot verlies voor de Nederlandse Rooms-Katholieke Kerk'. Hij waardeert het zeer dat Backis, 'een man met grote gaven van hart en geest', zich zeer snel heeft ingewerkt in de Nederlandse situatie. Hij leerde Nederlands spreken en schrijven en onderhield contact met vele groeperingen binnen en buiten de kerk. Simonis prijst de pro-nuntius om zijn genuecende kijk op de Nederlandse kerk. Hij heeft veel begrip getoond voor de in Nederland gegroeide situatie, maar kon ook duidelijk zijn.

Tegenover Simonis heeft Backis gezegd zijn benoeming 'met gemengde gevoelens' te hebben aanvaard. Enerzijds is hij blij dat hij kan meewerken aan de opbouw van de kerk in zijn vaderland, die zoveel te lijden heeft gehad onder het communisme. Anderzijds is hij ondanks alle problemen in de Nederlandse kerk van Nederland gaan houden.

Backis heeft een belangrijke rol gespeeld bij het conflict tussen bisschop Gijzen en de andere bisschoppen over de fusie van de theologische faculteit van de Katholieke Universiteit van Nijmegen en de Universiteit voor Theologie en Pastoraat in Heerlen. Ook droeg Backis eind vorig jaar bij aan de oplossing van de problemen in het bisdom Roermond, waar het beleid van bisschop Gijzen was vastgelopen. Mede op zijn aandrang droeg Gijzen het grootste deel van zijn bevoegdheden over aan de vicaris Maessen en Punt.

NU VUURWERK THUIS

BOB BENTHEM, de voorlichter van de politie in Lelystad die zich als vuurwerk-slachtoffer liet schimken (Mensen, 16-12), kan niet meer normaal over straat. De campagne waarin Bentheim zich als waarschuwing tegen roekeloos vuurwerkgebruik liet misvormen, heeft indruk gemaakt.

De meeste inwoners van Lelystad zijn er intussen wel achter dat Bentheim slechts een nep-slachtoffer was, al stuurde een enkeling nog een kerststol als troost en een pot vaseline om de wond te verzachten. De schrik zit er in goed in en Bentheim wordt aanhoudend gebeld met vragen over vuurwerk. De voorlichter is daar erg tevrede over, zijn vrouw minder. Die kreeg schoon genoeg van alle aandacht die haar en haar man tijdens het winkelen ten deel viel en heeft haar echtgenoot laten weten dat ze niet meer van dit soort grappen is gediend.

J.C. VAN LOENHOUT Delft.

C.M. VAN ROSSUM Oudorp.

Walgelijk-1

„Schandelijk en schameeloos. Tot drie keer toe heb ik het stuk 'De bocht bij Buchenwald' (AD, 19/12) gelezen, om tot de conclusie te komen, dat dit geen macabere 'grap' van vier dronkelappen is. Waar haalt een gerespecteerd blad de moed vandaan, om zo iets walgelijks op te nemen. Een vent, die met een strandscheepje de grond omwoelt, in de hoop een lijk uit de oorlog te vinden! Heeft geen van die vier ook maar een ogenblik er bij stilgestaan, wat er in al die concentratiekampen gebeurd is

en wat de nabestaanden hiervan zullen vinden? Ik zal aan dit vuil bedrijf van vier gestoorde vakantiegangers verder geen woorden meer vuil maken.“

Maar ik zal, naar ik vermoed met veel anderen me er op bezinnen, om dit dagblad de rug toe te keren. En wat de z.g. 'schrijver' van het vieraal betreft, zal die AKO literatuurprijs in werkelijkheid als grap bedoeld zijn en betekenen de afkortingen: Achterlijk Karakterloos Onbeschaamd.“

Walgelijk-2

„Wat een misleuk van Ton de Visser om het zoeken van een moeilijk te vinden straat in Overveen te vergelijken met de verschrikkingen van Auschwitz. Geloof me: Het schaarrood stond op mijn kaken en ik heb de betreffende regel wel 10 keer gelezen.“

J.C. VAN LOENHOUT Delft.

Kunstenaar

„Er wordt de laatste tijd veel over kunstenaars geschreven in het AD. Door niet kunstenaars. Zij weten precies waaraan een kunstenaar moet voldoen om door de samenleving geaccepteerd te worden.“

RUPERT VAN DER LINDEN Amsterdam.

Twente

„Wat een lol in het AD en Rotterdam e.o. toen 'Jorien van Herik' (nu wel goed gespeld!) verkeerd vermeld stond in het clubblad van FC Twente. Als regelmatig lezer mocht ik het 'genoege smaken' zelfs twee artikelen over deze kwestie in uw blad te lezen. De oostelijke 'suffigheid', door een 'penningmeester' ineens 'directeur' te maken, moest even weer aan de kaak gesteld worden.“

De westelijke wijzen echter kunnen er ook wat van! Om in de rubriek Folklore van 20/12 het plaatsje Losser in Dren-

the, in plaats van Twente, te lokaliseren geeft blijk van een verregaande vorm van geografisch onwetendheid, en onwetendheid, tenzij Nederland opnieuw door de Randstedelingen ingedeeld is. Drenthe is Drenthe, en laat Twente Twente!

Groeten uit Friesland! J. KEIZER IJlst.

Verhoging

„In het AD van 19/12 stond dat staatssecretaris Simons zich keerde tegen verhoging door de ziektekostenverzekeraars van de standaard pakketpolis voor 65-plussers. Hij verwachtte juist een verlaging van 60 gulden per jaar. Hij was het eens met mevrouw Beckers van Groen Links om deze verhoging 'gewoon niet te betalen'.“

Uit de door mij ontvangen polis van OHRA voor 1992 blijkt dat de premie als zodanig gelijk is aan die van vorig jaar, maar dat de verplichte wettelijke bijdragen (MOOZ en WTZ) voor 2 personen

Wij behouden ons het recht voor brieven in te korten. Brieven moeten zijn voorzien van naam, adres en telefoonnummer.

maar liefst 475,- per jaar hoger zijn. Deze bijdragen moet de verzekeringsmaatschappij afdragen aan de overheid. De overheid is dus zelf schuld aan deze verhoging. 'Gewoon maar niet betalen', heer Simons, mevrouw Beckers?“

J.M.W. VAN AS Renkum.

Bont

„Wil Frank Govers echt dat we zijn intelligentie onderschatten? Hij zegt een couturier te zijn en in staat te zijn om tot een verantwoorde materiaalkeuze te komen. Hij verwerkt bont en zal dat blijven doen (AD, 20/12).“

Schandalig dat er anno 1991 nog dit soort onbenullige onverschilligheid bestaat! Een meerderheid van de Nederlandse bevolking wenst geen bont meer te dragen, maar on-

• Govers

danks dit gegeven laat de heer Govers zich voor het karretje van de bonthandel spannen. Want hij zijn handen nog steeds in onschuld terwijl een ieder toch weet dat aan bont bloed kleef? Mijnheer Govers, bont past geen mens.“

ROELOF VENNIK Rotterdam.

Snorfiets

„Regelmatig lezen wij berichten over onveilige opgevoerde snorfietsen en dat daarom snorfietsers ook maar verplicht moeten worden een helm

te gaan dragen. Zelf rijd ik op een niet opgevoerde snorfiets en word regelmatig ingehaald door fietsers. Ook zonder helm. Overigens, als de helm verplicht wordt ruik ik de snorfiets direct in voor een veel snellere bromfiets.“

MEVR. PENNINGEN Vlaardingen.

Walgelijk-1

„Schandelijk en schameeloos. Tot drie keer toe heb ik het stuk 'De bocht bij Buchenwald' (AD, 19/12) gelezen, om tot de conclusie te komen, dat dit geen macabere 'grap' van vier dronkelappen is. Waar haalt een gerespecteerd blad de moed vandaan, om zo iets walgelijks op te nemen. Een vent, die met een strandscheepje de grond omwoelt, in de hoop een lijk uit de oorlog te vinden! Heeft geen van die vier ook maar een ogenblik er bij stilgestaan, wat er in al die concentratiekampen gebeurd is

en wat de nabestaanden hiervan zullen vinden? Ik zal aan dit vuil bedrijf van vier gestoorde vakantiegangers verder geen woorden meer vuil maken.“

Maar ik zal, naar ik vermoed met veel anderen me er op bezinnen, om dit dagblad de rug toe te keren. En wat de z.g. 'schrijver' van het vieraal betreft, zal die AKO literatuurprijs in werkelijkheid als grap bedoeld zijn en betekenen de afkortingen: Achterlijk Karakterloos Onbeschaamd.“

Walgelijk-2

„Wat een misleuk van Ton de Visser om het zoeken van een moeilijk te vinden straat in Overveen te vergelijken met de verschrikkingen van Auschwitz. Geloof me: Het schaarrood stond op mijn kaken en ik heb de betreffende regel wel 10 keer gelezen.“

J.C. VAN LOENHOUT Delft.

Oud nieuws.

Na 30 jaar nog steeds dé specialist in (ervarings-) leren!

We hadden het nog zo mooi bedacht voor 2021, het jaar waarin wij met ons label Outing Holland onze 30e verjaardag zouden vieren. Er lagen plannen en ideetjes voor feestelijkheden, kadootjes, slingers, borrels, enzo meer. Maar in 2021 zagen we de jubileumplannetjes langzaam maar zeker in de pandemieperikelen verdwijnen. De boel ging weer meermaals op slot. Dat bood ook kansen om weer nieuwe werkvormen te ontwikkelen en 'out of the box' te denken. Dat 'out of the box denken' vinden we leuk, doen we vaker. Al zo'n 30 jaar. Dit jaar leverde dit een geweldig 'in the box' idee op (al zeggen we het zelf 😊).

Beter gezegd; een idee in een koffer. We hebben namelijk onze 30 jaar ervaring in een koffer gestopt en deze is nu beschikbaar voor iedereen. Blader snel verder om te zien wat we hebben bedacht.

Het was een bizar jaar, ons 30^e jubeljaar. Een jaar om nooit te vergeten. Het was hollen en stilstaan. Of, zoals wij dat zelf graag zeggen; het was een hele ervaring! We zien er naar uit om je de komende jaren van dienst te kunnen blijven zijn. Dat doen we graag, al 30 jaar. Maar dat is ook... oud nieuws.

We wensen je veel professioneel plezier toe in 2022. Blijf gezond!

Namens alle medewerkers van Outing Holland & Holland INcompany,

Remko Sietsma

Thomas de Vries

ERVARING LEERT

Lees meer
over 30 jaar
ervaring op
pagina 5!!

Groningen vindt extra krediet voor recreatiepark te riskant

Van onze correspondent

GRONINGEN — B & W van Groningen weigeren het recreatiepark Het Verscholen Dorp/Het Tonselse Dorp in Ermelo een aanvullend hypothecair krediet van 2,5 miljoen gulden te verstrekken. Via de Gemeentelijke Kredietbank heeft Groningen al 10 miljoen gulden in dit recreatieproject geïnvesteerd. Bur-

gemeester Ouwerkerk van Groningen noemt het verlenen van een extra miljoenenkrediet te riskant.

Met deze gemeentelijke weigering wordt het risico van een schadeclaim genomen. Bovendien dreigt er een faillissement voor het recreatiepark. En dat betekent dat de werkgelegenheid voor circa honderd mensen, werkzaam in de bouw, in het ge-

ding komt. Als gevolg van het beleid van de inmiddels geschorste bankdirecteur B. Ketelaar wordt niet uitgesloten geacht, dat de gemeente Groningen een miljoenenverlies zal lijden.

Het krediet van 2,5 miljoen gulden is nodig voor de afbouw van het recreatieproject. Het geld zou door Ketelaar zijn toegezegd. Naar een door de bank totaal uitgezet bedrag van zo'n

honderd miljoen gulden hypothecaire leningen, wordt door een gemeentelijke commissie een onderzoek ingesteld. Gevreesd wordt dat de waarde van het vastgelegde onroerend goed niet altijd toereikend zal zijn.

Volgens de advocaat van projectontwikkelaar Meubouw Groep, betrokken bij Het Verscholen Dorp/Het Tonselse Dorp, is er als gevolg van open-

staande bouwtermijnen al een schade van ten minste anderhalf miljoen gulden ontstaan. Begin volgend jaar is er een gesprek met de gemeente. Hij dreigt met schadeclaims als de bank de gemaakte afspraken niet nakomt.

Bankdirecteur B. Ketelaar is in de afgelopen jaren met zijn kredietbeleid fors buiten zijn boekje gegaan. Bovendien heeft

hij B & W niet correct voorgelicht. Hij is kort geleden door het college geschorst, nadat bekend werd dat hij een Drentse zuivelonderneming bijna 17 miljoen gulden hypotheek had gegeven voor de aankoop van een melkfabriek in Duitsland. Bij deze transactie heeft de voormalige staatssecretaris van economische zaken, Evenhuis, bemiddeld.

Maatregelen voor sloop asbesthoudend materiaal verscherpt

Van een onzer verslaggevers

DEN HAAG — Scherpere maatregelen op 1 februari 1992 moeten werknemers die betrokken zijn bij het slopen van kankerwerkende asbesthoudende materialen beter beschermen.

Controle

Minister De Vries (sociale zaken) verplicht werkgevers tot het treffen van extra maatregelen om de concentratie van asbest in de lucht te verminderen. De controle wordt intensiever.

Werkgevers moeten voordat zij met sloop beginnen bij de arbeidsinspectie een schriftelijk werkplan indienen. Bovendien moeten de sloopwerken worden uitgevoerd onder toezicht van een deskundige. Voor dat laatste doet zich het probleem voor dat er onvoldoende deskundigheid bestaat. Intussen zijn er opleidingsmogelijkheden in het leven geroepen. De verplichting tot het inzetten van een deskundige gaat pas in als geschoolde mensen beschikbaar zijn. De Vries verwacht dat dit midden 1992 het geval is.

Geen verandering in apotheeknota's van particulieren

Van een onzer verslaggevers

UTRECHT — De apotheeknota's van particulier verzekerd worden ook na 1 januari op de thans gebruikelijke manier afgehandeld. De organisatie van apothekers KNMP en de verzekeraars (KLOZ, VNZ en KPZ) zijn dit overeengekomen. Wat de afhandeling van deze nota's betreft hebben betrokkenen geen centje pijn, aldus de KNMP.

Wel worden de beperkingen van kracht die de wet aan het verstrekken van apotheeknota's stelt. Dat betekent bij voorbeeld dat particulier verzekerden evenals ziekenfondspatiënten voor dure medicijnen moeten bijbetalen als er een goedkoop alternatief voorhanden is.

Aankankelijk was er onduidelijkheid over de gevolgen

van de invoering van 'Plan-Simons' voor particulier verzekerd. Dat plan houdt onder meer in dat de geneesmiddelenverzekering per 1 januari wordt bekostigd uit de AWBZ-pot (algemene wet bijzondere ziektekosten). Hiervoor betaalt iedereen een vast deel van zijn belastbaar inkomen.

Twee doden bij auto-ongeluk

Van een onzer verslaggevers

OTTOLAND — Bij een verkeersongeluk op de provinciale weg in Ottoland (ZH) zijn een 35-jarige man uit Wousterwoude en zijn uit Nieuw-Lekkerland afkomstige moeder (61) om het leven gekomen. De ook in de auto zittende vader van de man bleef ongedeerd.

Het drietal zat in een auto die werd geramd door een andere auto, waarvan de chauffeur volgens de rijkspolitie geen voorrang gaf. De bestuurder van deze wagen bleef ongedeerd.

Celstraf voor afpersing

ARNHEM (ANP) — De

Arnhemse rechtbank heeft de 22-jarige J. van B. uit Nijmegen een gevangenisstraf van zeven maanden, waarvan twee voorwaardelijk, opgelegd voor afpersing van twee Nijmeegse broers. Een van de broers werd zo wanhopig, dat hij in maart 1989 zichzelf doodde door in het water te springen. De uitspraak tegen de echtgenoot van de Nijmeegse is aangehouden tot 13 februari. Van B. moet een schadevergoeding van vijftienhonderd gulden betalen aan de achtergebleven broer.

OPROEP aan alle deelnemers van de Rotterdamse piano-3-daagse

Zie de rubriek advertenties onder „Muziek“ van Joh. de Heer en Rijken en De Lange elders in deze krant.

Duur uit met files

Gasexplosie verwoest woning

Man gedood in Kerstnacht

Van onze correspondent

HEERENVEEN — De 28-jarige J. uit Heerenveen is in de Kerstnacht in zijn woonplaats om het leven gebracht. Rond het middernachtelijk uur kreeg de gemeentepolitie van Heerenveen de melding dat er een gewonde man lag in de hal van Muntflat A.

Toen de agenten in het opgegeven flatgebouw aankwamen bleek de man te zijn overleden. Hij bleek te zijn doodgeschoten. Er is een 25 man sterk recherchebstandsteam geformeerd.

• Een gasexplosie heeft gistermorgen een woning in het Noordhollandse Beets zwaar beschadigd. De drie bewoners lagen op het moment van de ontplofing in bed. Zij bleven ongedeerd. Door de kracht van de explosie sneuvelde een pui uit de voorgevel en gingen alle ruiten op de benedenverdieping aan diggelen. Aan de achterzijde van het hoekhuis werd een aanbouwkeuken goeddeels vernield. Buren wisten een begin van brand te blussen. De oorzaak van de explosie was een lek in de gasleiding. De schade wordt geschat op honderdduizend gulden.

FOTO ANP

Tachtig tips over vermist meisje

Van onze correspondent

GRONINGEN — Bij de rijkspolitie in Groningen zijn tachtig tips binnengekomen naar aanleiding van de verdwijning van Nympe Poolman (7) uit Vriescheloo. Toch heeft de politie nog geen spoor van het meisje gevonden.

Nympe verdween op 28 november op raadselachtige wijze, uit een straat vlak bij haar ouderlijk huis. Vorige week riepen haar ouders via de media eventuele ontvoerders op om hun dochter vrij te laten. Bij de reacties die daarop volgden zaten voor de politie geen aanwijzingen die bruikbaar waren voor het onderzoek. Niettemin zijn de ouders van het verdwenen meisje er nog steeds van overtuigd dat hun dochter leeft.

Verlies aan reistijd kostte in 1990 meer dan f 1 miljard

door ERIC STOLWIJK

ROTTERDAM — De kilometerslange files die vrijwel dagelijks op het Nederlandse hoofdwegenet staan, hebben in 1990 een verlies aan reistijd opgeleverd van (in geld omgerekend) meer dan één miljard gulden (1060 miljoen).

Het Nederlands Centrum voor Onderzoek, Advisering en Opleiding (Nea) op het gebied van Verkeer en Vervoer in Rijswijk, heeft dat bevestigd in opdracht van Rijkswaterstaat.

In 1989 kwam het Nea tot 975 miljoen gulden. In 1985 was dat 'slechts' 700 miljoen, zodat de kosten die met het in de file staan zijn gemoed in de periode 1985-1990 met 51 procent zijn gestegen.

Verbeteringen

De stijging zou nog groter zijn geweest als in de afgelopen drie jaar niet een aantal belangrijke verbeteringen aan het hoofdwegenet was aangebracht, zoals bij de knelpunten Delf (A2/A15) en de Rondweg Breda (A58) in 1989 en de openstelling van de Ringweg Amsterdam met de Zeeburgertunnel (A10) in 1990.

Uit de berekeningen blijkt dat de notoire knelpunten in het net van auto(snel)wegen een steeds belangrijker gedeelte van de files en dus de kosten voor hun rekening nemen. In 1985 waren deze knelpunten de oorzaak van 65 procent van de files; nu is ongeveer driekwart hierop terug te voeren.

Het aandeel van wegwerk bij het ontstaan van files is in de afgelopen jaren gedaald van twaalf procent in 1985 naar acht procent in 1990, doordat Rijkswaterstaat steeds vaker buiten de spitsuren aan de slag gaat.

Kosten

Uit het onderzoek, dat voor Rijkswaterstaat werd begeleid door ing. A. Loos, blijkt dat ongeveer een derde van alle kosten ontstaan in de Amsterdamse regio, ongeveer een vijfde deel in de regio Rotterdam.

Verkeersdeskundigen verwachten dat het aantal files in 1991 niet verder zal zijn gestegen, maar dat zich een stabilisatie heeft voorgedaan. Een van de belangrijkste oorzaken is de openstelling van de rondweg om de hoofdstad. Uit het eindrapport 'Effecten van de openstelling Ringweg Amsterdam' blijkt dat het verlies aan reistijd in deze regio met twintig procent is gedaald. Het aantal files in en bij de Coentunnel daalde met 35 procent en bij de Velsertunnel met 53 procent.

Coentunnel

De Coentunnel is sinds eind 1990 verdwenen van de eerste positie in de 'File Top Twintig', die maandelijks wordt opgemaakt. Deze tunnel heeft de 'hittigst' jarenlang aangevoerd. Doordat de ringweg pas in september 1990 werd geopend, zal de grootste winst in de cijfers van 1991 terug te vinden moeten zijn. Overigens worden ook in de Amsterdamse regio nog altijd niet de streefwaarden gehaald zoals die door het ministerie van Verkeer en Waterstaat zijn vastgelegd voor wat betreft het terugdringen van het aantal files.

Enkele andere uitkomsten van het onderzoek: de meeste files staan op dinsdag en donderdag, de minste op zaterdag en zondag. Mei is de maand met de meeste files, gevolgd door oktober en april. In juli staan de minste files.

INLIA wil ook adem-pauze voor Vietnamezen in kerkasiel

VERVOLG VAN PAGINA 1

INLIA wil dat de adempauze ook geldt voor de Vietnamezen die hun toevlucht hebben gezocht tot kerkasiel. De meesten zijn uitgeprocedeerd en vrezen een gewogen terugkeer naar Tsjecho-Slowakije of Vietnam. Volgens de kerkelijke organisatie moet voorlopig worden gewacht met uitzetting. Tot dusver heeft justitie niet gereageerd op de wensen van INLIA.

Maandag bulgt staatssecretaris Kosto (vreemdelingenzaken) zich over het eisenpakket dat het actiecomité op tafel heeft gelegd. Daarin wordt gesteld dat er een onafhankelijk onderzoek moet komen naar de veiligheid van Vietnamezen bij terugkeer naar Tsjecho-Slowakije of Vietnam.

Uitzettingen

Volgens het actiecomité moet in afwachting van de uitslag alle uitzettingen worden opgeschort. Na het onderzoek zou per individu opnieuw moeten worden bekeken wat de rechten zijn op grond van het rapport en gerekend naar de maatstaven van het Internationale Vluchtelingenverdrag en het Verdrag van Rome.

Tue Bui, woordvoerder van het actiecomité, heeft weinig vertrouwen in een positief oordeel van Kosto over het eisenpakket. Het verloop van het gesprek met justitie noemt ze 'waardeloos'. „Er moet zekerheid komen over het lot van deze mensen. Die is er nog steeds niet. Beslissingen over hun toekomst mogen niet worden uitgesteld.“

Bui acht het niet uitgesloten dat een deel van de groep van 85 Vietnamezen die vier dagen geleden onverwacht stopte met de hongerstaking, opnieuw voedsel gaat weigeren. „Ik ben ontzettend bang“, aldus Bui, „dat er gekke dingen gaan gebeuren. Velen in de centra hebben mij gezegd dat ze liever dood willen dan terug naar Tsjecho-Slowakije of Vietnam. Alleen al van die gedachte worden sommigen gek.“

Nederland helpt arme landen vaker via VN

Van onze politieke redactie

DEN HAAG — Nederland gaat arme landen steeds meer helpen via de Verenigde Naties. Afzonderlijke donorlanden kunnen grote rampen als de honger in Oost-Afrika niet zelfstandig aan. Ze moeten daarvoor samenwerken.

Dat blijkt uit de nota 'Multilaterale ontwikkelingssamenwerking', die de ministers Pronk (ontwikkelingssamenwerking) en Kok (financiën) dinsdag naar de Kamer stuur-

den. Met meer dan 1,5 miljard gulden behoort Nederland nu al tot de tien grootste donoren van de VN.

Nederland wil de extra hulp vooral ten goede laten komen aan VN-fondsen die bekend staan om een doelmatige besteding van de hulp. De voorkeur gaat uit naar fondsen die speciale aandacht besteden aan armoedebestrijding, vrouwen en milieu, drie kernpunten in het beleid van Pronk.

Restjes uit de oven

door HANS BELTERMAN

MET 'leftovers' van het kerstdiner bereiden veel Engelse dames vandaag hun favoriete pies. Zo'n pie is eigenlijk niet veel meer dan een stevige ragout die, in een oven-vaste schaal, wordt afgedekt met een deeglaag. De pie moet in de oven worden gebakken.

Voor het recept van de pie ga ik, voor 4 personen, uit van 300 à 400 gram resten van gebraden vlees, aardappel, wortel, 50 gram boter en fruit er 2 gesnipperde uien in tot ze beginnen te kleuren. Roer er 1 à 2 theelepels paprika- of kerriepoeder (mild) door en strooi er 40 gram bloem over. Roer alles goed door en schenk er vervolgens zoveel bouillon (eventueel ontvette braadjus bij tot onder voortdurend roeren een vrij dikke saus is verkregen.

Schep de hete ragout in de schaal. Maak de randen van de schaal nat met water. Leg de deegplak erop en druk het stevig vast op de randen. Verwijder het overbodige deeg. Maak in het midden van het deeg een rond gaatje waardoor de stoom kan ontsnappen. Bestrijk het deeg met losgeroerde eierdooier. Plaats de schaal in het midden van de oven. Bak de pie in ca. 35 minuten goudbruin. Dien de pie zo warm mogelijk op. U kunt er eventueel gemengde sla bij geven.

• Liefhebbers van een sigaretje blijven welkom bij de KLM. Onze nationale trots ziet af van een rookverbod tijdens Europese vluchten.

• De gemeenteraad van Amersfoort gaat met vijf wethouders verder. Besloten is geen zesde man te benoemen na het aftreden van milieuwethouder Broek.

• Hoogwaardige landbouwgronden in de provincie Flevoland mogen niet worden gebruikt voor militaire oefenterreinen. GS zal daar geen toestemming voor geven.

• B en W van Rotterdam hebben afgesproken dat de 5.000 woningen en de bedrijven die zich op de Kop van Zuid zullen vestigen stadsverwarming krijgen.

• Van het gebied met kokkelbanken in de Waddenzee dient 70 procent gesloten te worden voor de kokkelvisserij. Mosseladviseur mag helemaal niet meer, zo staat in een advies van de Natuurbeschermingsraad.

• De provincie Friesland mag de afvalstortplaats Weperpolder in de gemeente Ooststellingwerf heropenen, zo heeft de afdeling geschillen van bestuur van de Raad van State bepaald.

Koop 'n ticket voor TWA First Class of Business Class en u krijgt er niet één maar twee.

U koopt een ticket en u krijgt er een tweede gratis bij, zo zit dat. U kunt dat tweede vliegticket meteen gebruiken om iemand gratis te laten meereizen. Overigens, of u nu First Class of Ambassador Business Class vliegt, de prijs voor het tweede ticket is het enige waaraan het u zal onttrekken.

Niet voor niets hebben de lezers van Business Traveller International Magazine ons uitverkoren als 'Best Business Class of all U.S. International Carriers' in de afgelopen drie jaar. Voor meer informatie over deze gratis tweede ticket actie kunt u terecht bij uw reisbureau, of bel TWA: 020-626 22 77.

Deze aanbieding geldt behoudens regeringsgoedkeuring. De heen- en terugvlucht moeten plaatsvinden voor 16 maart 1992.

Degenen die ons wat langer volgen weten dat wij elke jaarwissel een kleine OUT of the box nieuwjaarswens versturen. Iets wat actueel is, wat even aanzet tot denken of doen. Soms zelfs tot meer, maar altijd op het kruispunt van leuk en leerzaam. Voor een glimlach ook. Er zijn zelfs mensen die ons bellen als ze nog niets hebben ontvangen de eerste helft januari. Hieronder een kleine verzameling van de ideeën die we de afgelopen zoal out of the box zijn gekomen. Stiekem zijn we eigenlijk wel benieuwd wie er nog voorwerpen hebben bewaard van de afgelopen 30 jaar? We horen en zien het graag.

**Ik maak gebruik van
het jubileumaanbod**

Een koffer met robuuste materialen (o.a. spiegels, touwen, blinddoeken en een laser) geschikt voor minimaal vijf verschillende opdrachten. De opdrachten zijn geschikt voor groepen tot 15 deelnemers. Het materiaal en de opdrachten maken de meest voorkomende ge-

Wie jarig is trakteert. Omdat we dit jaar 30 jaar bestaan bieden we de eerste 30 koffers voor een jubileumprijs van € 500,- aan! Als je in aanmerking wilt komen voor één van deze 30 jubileumkoffers maak dan gebruik van de 'jubileumbon' op deze pagina, zoals we dat 30 jaar geleden deden; invullen, uitknippen en in een envelop met postzegel opsturen naar Outing Holland, Bartóklaan 11, 3533 JA Utrecht.

Met **A Case of Experience** heb je de mogelijkheid om zelf - op elk gewenst moment - laagdrempelige actieve werkvormen in te zetten die aansluiten op onze visie en werkwijze. Dit staat garant voor waar wij in geloven, al 30 jaar; Ervaring leert!

Bedrijf _____

Naam _____

Adres _____

Postcode _____ Plaats _____

Email _____

Tegen inlevering van deze bon ontvangt je een kop koffie/
thee naar keuze met verjaardagsgebakje bij Outing Holland
& Holland INcompany.

TOON

OPLOSSING KRUISWOORDRAADSEL no. 48

zinkwit rotgans
a h u oei r w t
nv sleepboot or
d o p e s h m t a
bond diode prak
ij gea mme wao s
weerga slapen
e vla gis dit k
nias seraf leda
i l d o e i j k l n
go definitie ja
m t u rem l o a
atlanta fronse

WAGENINGEN —
Laatste dagen van december
verlopen vrij kalm, altho
wat het weer betreft. Alle
op zaterdag valt wat lich
tegen of motregen, maar
andere dagen blijven ov
het algemeen droog.
middagtemperatuur scho
niet rond de 6 graden.
Gisteren passeerde o

Gisteren passeerde de zwak frontaal systeem niet veel meer dan 1 à 2 m merslag veroorzaakte. In de loop van de middag bereikten de eerste opklaringen weer het westen van land en ze gaven een ijsvrolijkere tintje aan twee Kerstdag, die zo grauwig begon.

Noordzee komen binnen
ven. Het blijft, op een
buitje na in het noordo
droeg. De middagtem
tuur ligt rond de 7 gr
bij een meest matige n
westenwind. In de n
daalt de temperatuur n
à 3 graden in het bir
land, langs de kust cin
graden.

Station	Weer	Wind m/sec
		a f
		c a
		i x
		t t
		e e
		m m
		d d

[illegible]

ZON EN MAAN

	op	onder	op	onde
28 dec.	08.48	16.34	01.00	11.51
	Laatste kwartier: 02.51			

HOOGWATER

28 dec. Vlissingen 7.06 en 19.46
Dordrecht 10.04 en 22.35, Rotterdam
9.16 en 21.34, Scheveningen 8.16 en
20.39, Harlingen 2.26 en 14.50, Delft
zill 4.45 en 17.36

WAAR GEBEURD

Deze week
DE GROTE
TERUGBLIK
op een
historisch
jaar

SPECIAAL NUMMER MET
-De Golfoorlog
-De coup in Rusland
-De aanslag op Kosto
Johan Cruijff
-Het drama van PDM
-De Vrouw van het Jaar
-De PvdA
-De Koerden
-Jugoslavië
-Michael Jackson
-De Bruinsma
-Buddy Mercury

HEEL 1991 IN BEELD

NIEUWE REVU. NIEUWS DAT JE PAKT

Tot 27 januari van dit jaar werd de Zwitserse skiër FRANZ HEINZER, van 11 april 1962, voornamelijk omschreven als een goede afdaler, bij wie de finishing touch ontbrak. Zeker als het op wereldkampioenschappen en Olympische Spelen aankwam, verbeet de sympathieke Rickenbacher menig keer zijn teleurstelling. Maar zie: na drie vierde plaatsen greep Heinzer op zijn vijfde WK het goud op het koningsnummer.

Op basis van zijn resultaten in de wereldbekerwedstrijden die op de zegen volgden, en het overtuigende begin in de nieuwe jaargang, hebben de media ook het Olympische goud alvast voor de kopman van de sterke Zwitserse formatie gereserveerd. Op zondag 9 februari 1992 kan Heinzer in Val d'Isère, gastheer voor 's werelds beste skiërs tijdens de Olympische Spelen, zijn indrukwekkende ere-lijst van het laatste parletje voorzien. Zo eenvoudig ligt het niet, verzekert de nog bij zijn ouders wonende boerenzoon. „Ik kan in theorie de beste zijn, zonder geluk is het winnen van een titel onmogelijk.”

Dit is het tweede deel uit een serie van Olympische verhalen met het oog op de Winterspelen van februari in Albertville.

door LÉON DE KORT

HINWIL — Als een trekpop met ontelbare touwtjes worstelde Franz Heinzer zich door de lente en zomer van het bijna afgelopen jaar. De bekoring over de in januari bemachtigde wereldtitel op de afdaling moest het in die periode afleggen tegen de onafzienbare rij (feestelijke) verplichtingen die daarvan het simpele gevolg was.

Met een meer dan behoorlijk gevoel voor commercie, opgebouwd in elf seizoenen topsport, ging de Rickenbacher in op de uitnodigingen van sponsors, (ski) materiaal-leveranciers en journalisten. De naam Heinzer was al enige tijd gemeengoed in de rondtrekkende voorstelling van snelheidsmaniakken, zoveel was hem langzamerhand wel duidelijk geworden. De massale hysterie en de ongekende belangstelling voor zijn persoon, die de Goldrush bij het WK in het Oostenrijkse Saalbach echter ontkende, bracht zelfs de nuchtere boerenzoon even aan het wanke-len.

Gegroeid

„Winnen was niets nieuws voor mij, want in de wereldbeker had ik tijdens m'n carrière reeds acht afdalingzeges behaald. Maar wat de gouden medaille losmaakte in dit wereldje, dat verbaasde me wel”, bekende Heinzer. „Ik ben na het seizoen twee, drie maanden alleen maar onderweg geweest, van interview naar een zakelijke bespreking of een handtekeningenuurtje, en om-

Franz Heinzer: Zonder geluk win je geen afdaling

gekeerd. Hooguit twee dagen was ik vrij. Omdat ik geen tijd kreeg om te trainen, vloog mijn lichaam gewicht omhoog: van 82 naar 89 kilo.” Eind mei, toen alle leden van het Zwitserse nationale alpine-skiërs team voor de eerste conditietest - ter voorbereiding op het huidige seizoen - bijeen werden geroepen, schuttede de 29-jarige wereldkampioen als een junior. „Qua kracht kon ik nog aardig meekomen, maar in de uitdagingssproeven ontbrak het me simpelweg aan voldoende lucht.” Er volgt een vrolijk geginnik. Heinzer heeft er berisping voor, dat de hem opgedrongen status van ster zijn tol heeft geëist.

„Succes gaat hand in hand met dergelijke minpunten. Ik ben topsporter. Van een wereldkampioen wordt altijd verwacht dat hij vooraan meedoet. Zie Alberto Tomba, Vreni Schneider of mezelf. Lukt dat niet, dan ben je in de ogen van velen slechter geworden. Tomba wint dit seizoen meer dan ooit. Wanneer hij die uitslagen vindt niet herhaalt, volgt iedereen dat hij verkeerd bezig is. He-las worden je prestaties steeds weer met je beste mo-menten vergeleken.

Hard trainen

„De kritiek moet je naast je neerleggen. Skiën doe je voor jezelf en voor niemand anders. Uiteraard verlang je naar prestaties; die zijn alleen mogelijk door hard en regelmatig te trainen. Zodra me daarvoor de tijd niet wordt gegund, is het onmogelijk met de besten te kunnen blijven strijden. Ben je goed, dan sta je in de belangstelling, waar-jen je onmiddellijk moet profiteren”, zo verklaart hij de maanden van 'braaf opzitten en pootjes geven'. „Want mensen zijn je ook zo weer verge-ten. Het is eigenlijk het zoeken naar een middenweg tus-sen het verkopen van jezelf, en het steeds weer uittrekken van voldoende uren om te trainen.”

Vóór de perfecte run naar het goud op de Schneekristal-piste in Hinterglemm is dat

vinden van het evenwicht nooit aan de orde geweest. Der Franz, verknocht aan trainen, stond op de latten, wanneer hij dat wilde. Wie een onderhoud met hem wenste, moest maar geduld hebben.

Ijzeren pen

Heinzer ervoer het al op jonge leeftijd. Als amper 15-jarig jochie meldde hij zich voor het Zwitsers senioren-kampioenschap in Leukerbad. Hij geraakte echter niet eens aan de start voor de eerste discipline van het programma, de slalom. Tijdens de warming up botste Heinzer met zijn linkskies op een mast van een stoeltjeslift. Daarbij liep zijn heup een zodanige beschadiging op, dat een (drie uur durende) operatie noodzakelijk bleek. Een ijzeren pen moest de zaak weer in het gareel brengen. Nog pijnlijker was vervolgens het advies dat de medicijn man meegaven: de skisport kon maar beter worden vergeten.

Die opgave was Heinzer te machtig. Twee seizoenen later, in de winter '78/'79, dook hij weer op in vol ski-ornaat, dit keer bij de nationale kampioenschappen voor de jeugd in Zweisimmen. De zevende plaats in het klassement van de reuzenslalom en de veertiende tijd op de afdaling, later zijn lievelingskost, hadden de uitwerking van een katal-pult: weer twee jaargangen verder, om precies te zijn op 17 januari 1981, debuteerde het groentje bij toeval in de Wereldbeker. Een 'klein' probleemje diende zich aan: de Hahnenkammrennen van Kitzbühel was niet bepaald de eenvoudigste wedstrijd om in het circuit van de grote jon-

ERELIJST

De voornaamste prestaties van Franz Heinzer sinds zijn debuut in 1981:

Aantal starts in Wereldbeker-afdelingen: 101.

Eerste plaatsen in: Val d'Isère (Fra, '83), Are (Zwe, '86), Laax (Zwi, '87), Vail (VS, '88), Val Gardena (Ita, '90 en '91), Kitzbühel (Oos, '91), Aspen (VS, '91) en Lake Louise (Can, '91).

Eerste plaatsen op de Combinatie (afdaling/ slalom) in: Val d'Isère ('82 en '83).

Beste notering op Super-G: 2.

Beste notering op slalom: 23.

Beste notering op reuzenslalom: 19.

Klasseringen wereldbeker-eindklassement afdaling: '81 en '82: 10, '83: 19, '84: 8, '85: 6, '86: 9, '87: 3, '88: 3, '89: 14, '90: '7, '91: 1.

WK's: Schladming (Oos '82), afdaling: 4.

Bormio (Ita, '85), afdaling: 4.

Crans Montana (Zwi, '87), afdaling: 4.

Vail (VS, '89), Super-G: 11.

Saalbach (Oos, '91), Super-G: 10, afdaling: 1.

Olympische Spelen: Calgary (Can '88), Super-G: 15, afdaling: 17.

Zwitsers kampioen op de afdaling in '90 en '91.

gens voor het eerst je opwachting te maken.

„Ik had op de chef-trainer, Karl Fehrer, indruk gemaakt door m'n eerste twee Europa Cup-afdelingen, beide in Diemtigtal, te winnen. Omdat Erwin Josi ziek was, mocht ik zijn plaats innemen. Hoewel mijn trainer Roland Francey nogal wat bedenkingen had, vond ik dat ik deze kans niet voorbij kon laten gaan”, vertelt Heinzer.

Voorrecht

De achtste plaats van de jonge Schweyer, die pas als 45ste het startrecht mocht verlaten, sloeg in als een bom. Met de twaalfde tijd op de Lauberhorn-afdeling te Wengen, een week nadien, en een zevende bij de race over de Kandahar-Strecke (Arlberg), wrong Heinzer zich onmiddellijk in de eerste startgroep van de prestigieuze competitie. Van dat voorrecht kan hij nog immer genieten. Opvallend genoeg duurde het bijna drie jaar, voordat hij de opzichtige trofee, behorend bij een zege in de wereldbeker, in de handen kreeg ge-

drukt. Die eerste zege, in Val d'Isère december '83, wordt nog speciaal door een kleine voorgeschiedenis.

Met het Franse wintersport-oord, dat ongeduldig wachtte op de komst van de zestiende Winterspelen, heeft Heinzer een verhouding die de ene keer bol staat van de haat, maar bij een volgende ontmoeting net zo gemakkelijk kan leiden tot liefdesverklaring. Een dag na Sinterklaas ('81) schoot hij zo hard over de la bosse - letterlijk bult - Collombin, dat een crash-overigens zonder al teveel lichamelijke schade - niet meer was te vermijden.

Gelanceerd

Begin januari '83 schudde de Oreiller/ Kilij-piste de latere wereldkampioen andermaal als een lastige vlieg van zich af. „Tot het meetpunt van de tweede tussentijd, waar ik als derde doorkwam, verliep alles prima”, herinnert Heinzer zich. „Voor de Compressi-on - de smalle doorgang op het onderste deel van het parcours - bleef ik wat langer in de hurkhouding om nog wat tienden te winnen. Te lang, want bij de sprong die volgde, werd ik gelanceerd en vloog met 120 kilometer in het vang-net.” De noodzakelijke operatieve ingreep aan de knie zette Heinzer voor de rest van het jaar buitenspel.

Op het ziekbed vocht hij lange tijd een strijd uit met een, tot dan voor hem, onbekend fenomeen: angst. „Die is er altijd, als je na een zware val opnieuw begint. Ook een uitglijd die niet eens zoveel heeft te betekenen, vraagt een hele tijd om te verwerken. Gedurende de beginjaren van m'n loopbaan ben ik behoorlijk vaak gecrasht, minimaal vijf keer per winter. Je hebt dan een enorm overwinningsgevoel nodig om je daar doorheen te slepen. Het is een kwestie van steeds maar in-praten op jezelf: ik kan dat of ik wil dat ook, omdat tien anderen tot dezelfde prestatie kunnen komen. Wanneer je een keer onderuit bent ge-gaan, heeft een vierde of vijfde plaats bij de daaropvolgende afdaling de waarde van een zege.”

Alle remmen los

Het baarde Heinzer extra zorgen, dat hij zijn rentree waarschijnlijk op de gewraakte piste van Val d'Isère moest vieren. „Gelukkig was ik ook mentaal zo goed hersteld, dat ik tijdens de zomertraining in Las Lenas tweede werd in het Argentijns kampioenschap.

De barrière was in elk geval gebroken.” Tot opluchting van de dervoudige Zwitserse afdalingskampioen had de internationale skifederatie een wedstrijd in Schladming nog voor Val d'Isère op de kalender gedropt. In de 'opwarmer' voor Val d'Isère op de kalender, maar op 9 december '83 gingen alle remmen los: winst op de helling van de voormalige Franse cracks Oreiller en Kilij.

„Die zege heeft me ongelooflijk veel vertrouwen gegeven”, verzekert de huidige ranglijstaanvoerder bij de afdaling. De primeur veroorzaakte evenwel geen sneeuw-baleffect, want pas in maart '86 beklom Heinzer voor de tweede keer de hoogste trede op het erepodium (Are, Zwen-den). Veel frequenter was hij terug te vinden op rang vier, en niet louter in wereldbeker-verband.

• Franz Heinzer tijdens zijn afdaling bij het WK in Saalbach. „Winnen was niets nieuws voor mij, want in de wereldbeker had ik tijdens m'n carrière reeds acht afdalingzeges behaald. Maar wat de gouden medaille losmaakte in dit wereldje, dat verbaasde me wel”, zegt de Zwitser. FOTO SOENAR CHAMID

In Saalbach, nota bene in het hol van de Oostenrijkse leeuw, sneed de technisch begaafde skiër de banden met zijn tamelijk ongelukkige WK-verleden eindelijk door. Tot drie keer toe miste Heinzer op een fractie van een seconde een echte plak. De afleveringen van Schladming ('82), Bormio ('85) en Crans Montana waren de afdaler pur sang niet gunstig gezind. De zogenoemde Ledermedailles konden de nummer vier nauwelijks opvrolijken.

Halve seconde

„Bij die drie wereldkampioenschappen ben ik in totaal slechts een halve seconde te langzaam geweest om in de prijzen te vallen. Het verschil met de anderen was zo gering, dat geluk de bepalende factor werd. Dat ik in Saalbach goud veroverde, was voor de media aanleiding te verkondigen, dat ik was bevrijd van een Pirmir-Zurbruggen-complex (de beste Zwitserse skiër uit de historie, red.). Wat nou bevrijding?”, klinkt het ietwat ontstemd.

„Oké, tot dit jaar behaalde ik nooit een medaille op een WK of Olympische Spelen. Maar hoeveel skiërs zijn er die mijn resultaten in de wereldbeker evenaren? Ik ben negen keer winnaar geworden van een afdaling, eindigde bij 25 wedstrijden in de top-drie en meer dan tachtig keer behoorde ik tot de beste vijftien. Anderen zijn blij met één tweede, een derde of misschien wel een tiende plaats. Steve Podborski was een topper, Helmut Hoflehner is dat nog, maar beiden hebben nooit een afdalingsmedaille gewonnen.”

„Je moet op het juiste moment een beetje geluk hebben. Want je mag dan in theorie de beste afdaler zijn, zonder geluk zit een overwinning er heus niet in. Het afgelopen seizoen was ik achtste in Garmisch Partenkirchen, op vijftienhonderdste van de nummer één. Acht coureurs binnen vijftienhonderdste van elkaar, over 3,8 kilometer! Daarom zijn er zomaar tien, vijftien jongens die straks kans maken op de Olympische titel.”

UITVERKOOP

MEN'S WEAR

START 27 DECEMBER

IS OP

the SOCIETY SHOP®

KORTE LUNBAAN 14 ROTTERDAM

- PROBEERBON -

Algemeen I

☐ Ik wil een vrijblijvende proef: vier weken voor f 17,-.

Dat is één week gratis.

☐ Ik wil meteen een kwartaalabonnement en betaal

☐ automatisch à f 77,50

☐ per acceptgiro à f 78,50

Voor het ingaan ontvang ik de krant eerst twee weken gratis.

Naam: _____ D001

Adres: _____

Postcode: _____ Plaats: _____

Tel.: 0 _____ (voor controle op de bezorging)

Zend de bon in een open envelop, zonder postzegel, naar

Algemeen Dagblad,

Antwoordnummer 1614,

3000 VB Rotterdam.

Algemeen Dagblad

OF BEL 010 - 406 60 00 (TOT 19.45 UUR)

